

Zabralo první velké opatření proti nelegálnímu zaměstnávání? Firmy hlásí o pětinu víc pracovníků z ciziny

Jitka Vlková, HN

6. 11. 2025

Článek online: <https://archiv.hn.cz/c1-67808690-zabralo-prvni-velke-opatreni-proti-nelegalnimu-zamestnavani-firmy-hlasi-o-petinu-vic-pracovniku-z-ciziny#ref:odbery>

Do září tohoto roku se firma, ve které byli přistiženi nenahlášení pracovníci, dokázala poměrně snadno vyhnout postihu. Nově už je to těžší – alespoň v případě cizinců. V Česku začalo v říjnu fungovat jedno z klíčových opatření proti nelegálnímu zaměstnávání a HN si vyžádaly první data. Z nich vyplývá, že zřejmě pod hrozbou obří pokuty **zaměstnavatelé najednou nahlásili** o pětinu víc zaměstnaných cizinců než o rok předtím.

„Nemáme k dispozici konkrétní informace, které by jednoznačně vysvětlovaly nárůst počtu hlášení. Lze však předpokládat, že určitý vliv mohla mít změna, která od 1. října 2025 zavádí vysoké pokuty až do výše tří milionů korun za nový přestupek umožnění výkonu nenahlášené práce,“ potvrdil František Bikár, mluvčí Úřadu práce ČR.

Se stejnou interpretací přichází i personální expert a spolupracovník MPSV Tomáš Ervín Dombrovský ze společnosti Alma Career, provozovatele portálů Jobs.cz či Práce.cz. „Je vidět skokový nárůst registrací. Zaměstnavatelé se snaží mít věci v pořádku tam, kde dosud neměli. Jedná se o nějakých 10 až 20 tisíc lidí,“ říká Dombrovský.

Určitým indikátorem podle něj bude složení pracovních kontraktů – zvýšený podíl „dohodářů“ by mohl znamenat, že se firmy snaží pracovníky legalizovat před inspekcí, ale zároveň ušetřit –, dohody jsou osvobozené od pojistného do 11,5 tisíce korun měsíčně, doplacení dalších peněz lidem takzvaně na ruku ale už bude inspektor těžko prokazovat. Podrobnější statistiky se HN do uzávěrky nepodařilo získat.

Příští rok v létě se opatření zaměřené proti fiskálním únikům z nelegální práce má rozšířit i na české občany a stát z těchto kroků očekává přínos pro rozpočet v nízkých desítkách miliard korun.

Hrozba milionových sankcí

Opatření, které má **zabránit nelegálnímu zaměstnávání**, platí pro zaměstnavatele od 1. října – cizinec musí být nahlášený ve speciální databázi úřadu práce. A to ještě předtím, než skutečně nastoupí, jinak to pro firmu **při kontrole znamená sankci** až tři miliony. Dosud to bylo sto tisíc. „Zvažujeme okolnosti daného případu, závažnost přestupku a délky protiprávního stavu,“ upřesnil Richard Kolibač, mluvčí Státního úřadu inspekce

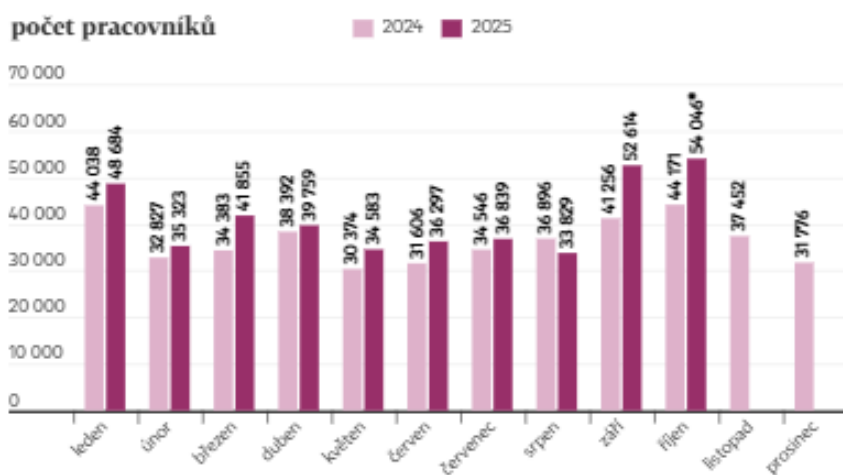
práce, jak se výše pokuty stanovuje. Elektronické hlášení přitom stačí poslat i minutu před nástupem, nikoliv den předem, jak se někteří zaměstnavatelé mylně domnívají.

Donedávna stačilo nového zahraničního pracovníka nahlásit v den, kdy nastoupil. Znamenalo to hlavně méně papírování v okamžiku, kdy cizinec do práce v daný den vůbec nepřišel. Na druhou stranu se díky tomu zaměstnavatelé v případě nečestných úmyslů mohli beztrestně vyhýbat postihu při kontrole inspektorátu práce. Stačilo tvrdit, že nenahlášený pracovník je v zaměstnání první den a do půlnoci ho určitě dohlásí.

Tahle výmluva už nově fungovat nebude, zatím tedy alespoň v případě cizinců. A statistiky oproti loňskému roku výrazně stoupají: firmy za říjen nahlásily 54 tisíc nově zaměstnaných cizinců, před rokem to bylo jen 44 tisíc, nárůst je tedy o 22 procent.

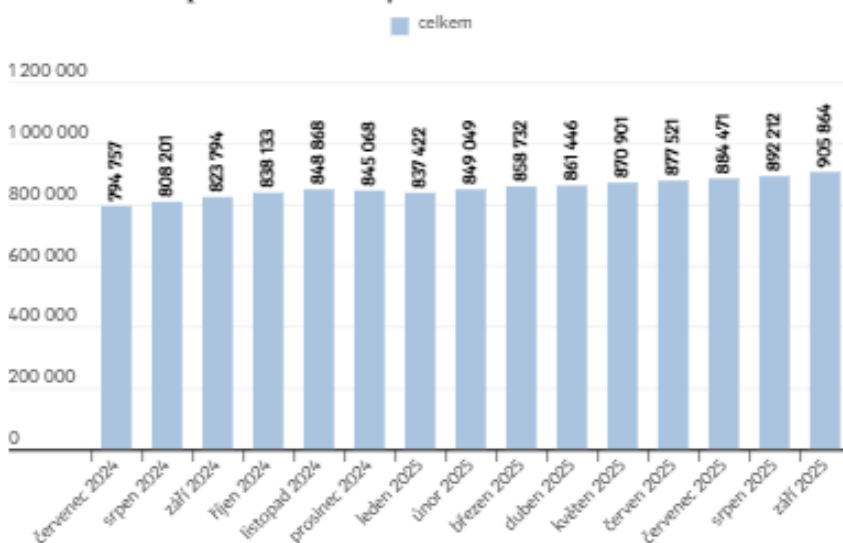
Jak firmy hlásily nástup cizinců do práce*

(data jsou očištěna o duplicitní a opravná hlášení)

* Od října 2025 je třeba hlásit cizince před nástupem, nikoliv nejpozději v den nástupu.

Jak v ČR roste počet zaměstnaných cizinců

Grafika: Eliška Černá

Zdroj: Úřad práce ČR, MPSV

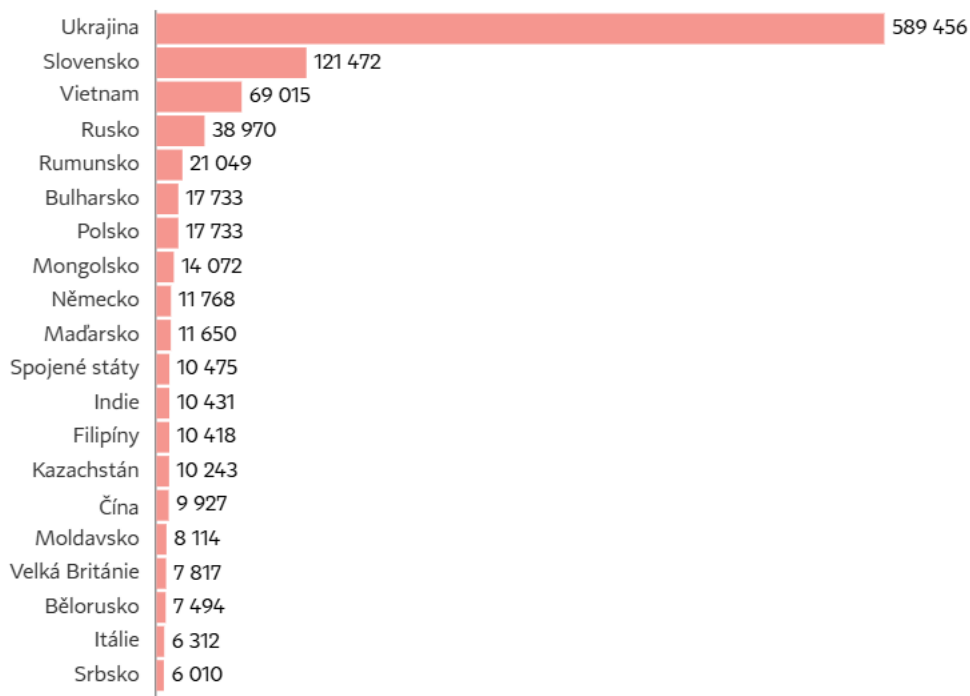
Skok v počtu nahlášených cizinců je přitom vidět už ze srpna na září. „Začíná každoroční sezona v oboru logistiky,“ připomíná Gabriela Hrbáčková, generální ředitelka **pracovní agentury** Hofmann Personal. Jenže letos byl tenhle sezonní skok pětkrát větší než loni. Je tak možné, že se firmy na přísnější pravidla začaly připravovat a být obezřetnější už v září, kdy pracovníky na předvánoční sezonu začínají nabírat.

Pracujících cizinců přibývá

Část odborníků se ale zatím zdráhá udělat jednoznačný závěr, že vše je primárně způsobeno obavami nepoctivých firem z možného postihu. Argumentují hlavně tím, že počet zaměstnaných cizinců v Česku obecně roste.

Také ministerstvo práce je zatím k interpretaci prvních dat zdrženlivé – podle něj může nárůst hlášení souviset s dalším přílivem uprchlíků –, na legálním trhu práce je k dispozici více Ukrajinců a firmy, které hladoví po pracovní síle, toho využily. Podobné vysvětlení nabízejí i zaměstnavatelské svazy. „Jde spíše o přirozený důsledek narůstajícího počtu zaměstnávaných cizinců u nás, nikoli o důsledek ‚svědomitějšího‘ přístupu zaměstnavatelů k plnění informační povinnosti,“ myslí si Veronika Paseková, právnička ze Svazu průmyslu a dopravy. Poznatky z praxe ale podle ní zatím chybí.

Top 20 státních příslušností v ČR (k 31. 12. 2024)

Grafika: Eliška Černá

Zdroj: MVCR

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Podobně mluví i Jaroslav Zeman, advokát a vedoucí partner advokátní kanceláře Spring Walk. „Samozřejmě nevylučuji, že část z toho nárůstu může být i změnou zákona.

Nemyslím si ale, že by to byla jakkoliv podstatná část. Ty, kteří nehlásili vůbec, tato změna příliš nezasáhla, a ti, kteří občas zapomněli, si to nyní více hlídají," říká.

Končící Fialova vláda v oblasti boje proti nelegálním zaměstnáváním **prosadila několik změn**, které by měly státu pomoci v boji proti nelegálnímu zaměstnávání. Vedle povinnosti hlásit cizince předem budou firmy od července příštího roku muset hlásit s předstihem i české zaměstnance. Bude to zahrnuto v **jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatelů (JMZH)**, které půjde České správě sociálního zabezpečení. Vláda si slibuje, že tato a další opatření mohou řadu firem odradit od snahy ušetřit na odvodech a daních za zaměstnance, a ministerstvo práce odhadlo možný přínos pro státní rozpočet na 15 až 20 miliard korun.